

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 32040/2023
16.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Зора Станковић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Љубиша Костадиновић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 134/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 16.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 134/23 од 28.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П 11/22 од 15.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор пресуђене ствари изјављен од стране туженог. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим су тужиоци тражили да суд обавезе туженог да им исплати на име неоснованог обогаћења износ од 70.800 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом од дана утужења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 106.900,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 134/23 од 28.09.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужилаца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, у поступку пред другостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП (као ревизијски разлог из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП) у вези члана 228. и 229. ЗПП, јер другостепени суд није ни отварао расправу, нити изводио и ценио доказе и утврђивао чињенично стање да би могао да учини повреду одредаба о доказивању битних и одлучних чињеница.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су брачни другови, а тужени је братанац тужиоца АА по покојном брату ГГ. Пресудом Основног суда у Прокупљу П 2499/18 од 28.10.2019. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 823/20 од 09.09.2020. године, утврђено је да тужени, као законски наследник сада покојног ГГ, има право својине на првом спрату породичне стамбене зграде и једном подруму у овој згради изграђеној на катастарској парцели број ... КО ... и право коришћења са уделом од $\frac{1}{2}$ идеална дела земљишта под зградом површине 1,18 ари и земљишта уз зграду површине 2,06 ари, односно укупне површине парцеле која износи 3,24 ара. Породичну стамбену зграду на којој је тужени власник првог спрата и једног подрума градили су заједно његов покојни отац ГГ, тужилац АА и њихов сада покојни отац ДД. Они су се тада договорили да први спрат изграђене стамбене куће припадне оцу туженог, а да други спрат припадне тужиоцу АА.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев којим су тужиоци тражили да суд обавезе туженог да им исплати износ од 70.800 евра у динарској противвредности на име неоснованог обогаћења због њиховог већег улагања у изградњу породичне стамбене зграде, с позивом на правило о терету доказивања, сматрајући да тужиоци нису доказали да је дошло до неоснованог обогаћења туженог у вези улагања у изградњу спорне непокретности у смислу члана 210. Закона о облигационим односима. Ово из разлога што је утврђено да је тужилац АА са сада покојним оцем и братом постигао усмени договор о подели куће, на основу чега је утврђено да заоставштину покојног оца туженог представља први спрат и подрум куће и $\frac{1}{2}$ права коришћења на земљишту парцеле, што је тужени као његов законски наследник из првог наследног реда наследио и на тај начин стекао право својине, а што је утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Прокупљу П 2499/18 од 28.10.2019. године.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда, као и одлуку тог суда да одбије доказне предлоге тужилаца за извођење доказа вештачењем и саслушање сведока и парничних странака на околности из навода тужбе да се тужени неосновано обогатио на њихов рачун јер су тужиоци приликом изградње предмете породичне куће уложили више материјалних средстава у њену изградњу. Другостепени суд сматра да је основ стицања права својине туженог на реално опредељеном делу куће (први спрат и подрум) правноснажна судска одлука и да је првостепени суд правилном применом процесних одредаба из члана 229. и 308. став 3. ЗПП одлучио које ће доказе извести на главној расправи, те сходно њиховој оцени правилно утврдио чињенично стање у делу да је породична кућа усменим договором свих који су учествовали у њеној изградњи подељена без обзира на обим улагања сваког од њих.

Супротно наводима ревизије, Врховни суд налази да је становиште нижестепених судова засновано на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 210. Закона о облигационим односима прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће – да накнади вредност постигнутих користи (став 1). Обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и када се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2).

Полазећи од цитираних законских одредби, правилан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају нису испуњени услови за примену института стицања без основа јер нема прелаза имовине тужилаца у имовину туженог без правног основа. Наиме, чињенично је утврђено да је у имовини туженог власништво на првом спрату породичне стамбене куће са једним подрумом и право коришћења земљишта парцеле на којој је кућа изграђена у $\frac{1}{2}$ идеална дела, док је у имовини тужилаца други спрат те куће и идентично право коришћење земљишта, а што је последица споразума лица која су учествовала својим радом и средствима у изградњи куће. У таквој чињенично-правној ситуацији када ваљаност овог споразума није доведена у питање небитна је чињеница ко је од градитеља уложио у изградњу више рада или материјалних средстава будући да су споразумом уредили физичку поделу заједнички изграђене непокретности. Сходно томе, правилно су нижестепени судови закључили да тужилац, као градитељ који тврди да је са супругом уложио знатно више средстава у изградњу куће, нема основа у члану 210. ЗОО за свој облигационо-правни захтев да тражи од туженог да му врати део уложених новчаних средстава због чињенице да је стекао својину на реално опредељеном делу куће на претходно договорени начин, а што је утврђено правноснажном судском одлуком.

Осталим наводима ревизије се осправа правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и врши анализа одбијених доказних предлога тужилаца и управљања доказним поступком од стране првостепеног суда, што су били и жалбени наводи ревидента на које је одговорио другостепени суд у побијаној пресуди, а што не може бити разлог за изјављивање ревизије према одредбама члана 407. ЗПП.

Како се изјављеном ревизјом не доводи у сумњу правилност побијане другостепене пресуде са становишта правилне примене материјалног права, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић